

BÀI GIỚI THIỆU

SÁCH GIÁO KHOA MÔN GIÁO DỤC THỂ CHẤT 1

Sách giáo khoa môn Giáo dục thể chất 1 được biên soạn theo định hướng đổi mới giáo dục phổ thông của Quốc hội và Chương trình giáo dục phổ thông môn Giáo dục thể chất được Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành, với trọng tâm là chuyển từ giáo dục chú trọng truyền thụ kiến thức sang giúp học sinh hình thành và phát triển toàn diện phẩm chất và năng lực.

1. Những điểm mới trong Sách giáo khoa môn Giáo dục thể chất 1

Nội dung chủ yếu của sách nhằm trang bị cho học sinh kiến thức và kỹ năng chăm sóc sức khỏe; kiến thức và kỹ năng vận động; hình thành thói quen tập luyện, khả năng lựa chọn môn thể thao phù hợp để luyện tập nâng cao sức khỏe, phát triển thể lực và tổ chức vận động; trên cơ sở đó giúp học sinh có ý thức, trách nhiệm đối với sức khỏe của bản thân, gia đình và cộng đồng, sống vui vẻ, hoà đồng với mọi người.

Sách được biên soạn trên cơ sở kế thừa và phát triển các quan điểm dạy học tích hợp, dạy học theo chủ đề, hướng tới phát triển phẩm chất và năng lực của người học. Các bài học đều tích hợp cả tri thức văn hóa, Đạo đức, Tự nhiên và Xã hội, Nghệ thuật, Hoạt động trải nghiệm,... trong đó môn học đề cao yêu cầu liên hệ và vận dụng vào thực tiễn đời sống hằng ngày.

Nội dung sách được viết theo hướng mở, thể hiện được điểm đổi mới thực sự trong việc xây dựng Chương trình môn Giáo dục thể chất: không quy định chi tiết về nội dung dạy học, mà chỉ quy định những yêu cầu cần đạt về phẩm chất và năng lực thể chất, đáp ứng những kiến thức cơ bản và cốt lõi về giáo dục thể chất bắt buộc cho học sinh lớp 1 theo Chương trình giáo dục phổ thông môn Giáo dục thể chất.

Điểm mới của sách là học sinh sẽ được phát triển toàn diện về năng lực và phẩm chất thông qua việc tổ chức những tiết học sinh động, thú vị nhờ đổi mới phương pháp định hướng tiếp cận năng lực, lấy người học làm trung tâm. Những kinh nghiệm sống của trẻ sẽ được tích lũy thông qua những lời nói, cử chỉ, hành vi hay thái độ, cách thức, hình mẫu và phương pháp giảng dạy của người giáo viên, bên cạnh sự tác động từ phía gia đình và bạn bè. Hình thức trình bày sách chủ yếu theo mô tả trực quan bằng hình ảnh. Trong mỗi bài tập, đều có phân tích kỹ thuật động tác bằng hình ảnh và giới thiệu một số trò chơi vận động phù hợp với tính đặc thù của nội dung đó, ngoại trừ nội dung kiến thức chung.

Việc hình thành, rèn luyện kĩ năng vận động và phát triển các tố chất thể lực cho học sinh thông qua các bài tập phát triển thể chất đa dạng như: các bài tập đội hình đội ngũ, các bài tập thể dục, các trò chơi vận động, các môn thể thao và kĩ năng phòng tránh chấn thương trong hoạt động thể dục thể thao,... đã đạt được kết quả tốt qua giảng dạy thực nghiệm.

Trong quá trình giảng dạy, giáo viên linh động thành lập các nhóm để học sinh có thể chủ động trong tập luyện và làm việc theo nhóm. Các nhóm này sẽ tự quản và chịu trách nhiệm về nhóm của mình dưới sự giám sát của giáo viên, tạo cơ hội cho học sinh thường xuyên được trao đổi, trình bày, chia sẻ và phối hợp thực hiện các ý tưởng trong bài tập, các trò chơi vận động, các hoạt động thi đấu. Qua đó, giáo dục tinh thần đoàn kết, ý thức tương trợ, hình thành phẩm chất tốt đẹp cho học sinh, góp phần làm đa dạng hoá các phương tiện giáo dục thể chất, tạo hứng thú trong học tập. Ở từng nội dung trong bộ sách đều có những câu hỏi gợi mở, vận dụng các nội dung đã học vào đời sống thực tế, hướng dẫn phương pháp tổ chức giảng dạy, một số sai lầm thường mắc và cách thức sửa chữa hoặc an toàn trong tập luyện. Ngoài ra, ở phần thể thao tự chọn, nhà trường và học sinh có thể chọn một môn thể thao phù hợp với sở thích, năng lực học sinh và điều kiện sân bãi, cơ sở vật chất của đơn vị.

2. Cấu trúc sách và cấu trúc bài học

2.1. Cấu trúc sách

Cấu trúc sách giáo khoa môn Giáo dục thể chất 1 gồm ba phần chính, được biên soạn nhằm đáp ứng yêu cầu cần đạt về phẩm chất, năng lực được quy định trong Chương trình giáo dục phổ thông môn Giáo dục thể chất. Cụ thể như sau:

- Kiến thức chung:** Giúp học sinh có những kiến thức cơ bản, biết cách thực hiện vệ sinh sân tập và chuẩn bị dụng cụ khi tập luyện.
- Vận động cơ bản:** Gồm 3 chủ đề: **Đội hình đội ngũ; Tư thế và kĩ năng vận động cơ bản; Bài tập thể dục.** Ở mỗi chủ đề được phân nhỏ thành nhiều đơn vị bài học, mỗi bài học là sự cụ thể hoá những yêu cầu cần đạt được quy định trong Chương trình môn học.
- Thể thao tự chọn:** Cung cấp nội dung về 2 môn thể thao hiện đang được nhiều học sinh yêu thích: **Thể dục nhịp điệu và Bóng đá.**

2.2. Cấu trúc bài học

Căn cứ theo điều 7, Thông tư 33/2017/TT-BGDĐT, cấu trúc mỗi bài học trong sách giáo khoa môn Giáo dục thể chất 1 được thiết kế gồm 4 phần: Mở

đầu; Kiến thức mới; Luyện tập; Vận dụng. Cụ thể chức năng của mỗi phần như sau:

a. Mở đầu: Gồm các nội dung

– Mục tiêu: Thể hiện những yêu cầu về phẩm chất, năng lực chung và năng lực chuyên môn (năng lực môn học) mà học sinh cần đạt được sau bài học.

– Khởi động và trò chơi hỗ trợ khởi động: Cung cấp những bài khởi động và những trò chơi vận động nhẹ nhàng nhằm tạo sự hứng thú, vui vẻ và chuẩn bị tâm lí cho các em trước khi vào nội dung học mới.

b. Kiến thức mới: Nội dung trong phần kiến thức mới là sự cụ thể hoá những yêu cầu cần đạt được quy định trong Chương trình môn học. Đối với học sinh tiểu học nói chung và lớp 1 nói riêng, việc sử dụng những hình ảnh trực quan kèm mô tả ngắn gọn sẽ tạo hứng thú và kích thích quá trình tiếp thu của học sinh.

c. Luyện tập: Gợi ý các hình thức luyện tập giúp học sinh ôn lại các kiến thức vừa học: luyện tập cá nhân, luyện tập đôi bạn, luyện tập theo nhóm. Cung cấp cho học sinh các trò chơi bổ trợ kiến thức mới để vừa củng cố, vừa giải trí sau bài học.

d. Vận dụng: Giúp học sinh phát triển năng lực thông qua những câu hỏi vận dụng đơn giản, phù hợp với lứa tuổi.

Với cấu trúc thống nhất, mỗi bài học trong Sách giáo khoa môn Giáo dục thể chất 1 còn phát huy tối đa vai trò của kênh hình và kênh chữ trong việc trình bày thông tin và gợi ý hướng dẫn tổ chức các hoạt động của học sinh:

– Kênh hình (chiếm ưu thế):

(1) Giúp học sinh dễ dàng quan sát và nhận biết các nội dung trong bài học: các hoạt động khởi động, nội dung kiến thức mới, các hình thức tập luyện và vận dụng kiến thức đã học.

(2) Minh hoạ để học sinh hiểu và thực hành các động tác một cách chính xác.

(3) Gợi ý, dẫn dắt học sinh để hình thành kĩ năng vận động và phát triển các tố chất thể lực.

– Kênh chữ: thể hiện dưới dạng các mô tả ngắn gọn, gợi ý cho học sinh và giáo viên về cách thức tổ chức tập luyện động tác mới và các trò chơi vận

động, đồng thời tạo điều kiện cho giáo viên vận dụng kết hợp nhiều phương pháp và hình thức tổ chức dạy học theo hướng lấy người học làm trung tâm.